

>> Retrat de l'artista. (Foto: SEBASTIÀ GODAY)

«Només l'absència
deixa empremta.»

ANTONI CLAPÉS

>> Eugeni Prieto mostrant els seus retrats a Antoni Vila Casas a la seva Fundació, a Torroella. (Foto: DUAITA PRATS)

La fotografia, la fotografia en blanc i negre, ha absorbit i absorbeix, amb el pas del temps, unes connotacions semàntiques, rituals, memorialístiques o documentals que en generacions d'edat provecta no ens estranyen i ens són cabdals en la conducció de la mirada, que fem en tecnicolor —tothom ho sap i sembla una poca-soltada. Tots mirem i hi veiem en color, però la fotografia s'ha apropiat del privilegi de formar-se, si es vol, servint-se de la llum des del blanc o la suma de tots els colors de l'arc de Sant Martí, fins al negre, que no és més que l'absència de llum. I entre ambdós, el temps i el joc. Eugeni Prieto (Tortosa, 1950) n'és un defensor radical i gairebé tota la seva obra s'ha fonamentat en la fotografia del cos humà: n'ha espremut tota mena de possibilitats.

Eugeni Prieto, aquí tens la nostra pell. Clic

Text > SEBASTIÀ GODAY

Les pomeres entre Jafre, on viu, i Torroella de Montgrí, on té l'estudi, a finals de setembre d'un any especialment calorós, ofereixen un espectacle viu: tractors, pagesos i el brogit recol·lector a ple rendiment. El Ter s'escola, lent, a pocs metres, i per ara les vivifica. A l'estudi, Eugeni Prieto prepara les fotografies que exposarà aviat a les Olives (Alt Empordà) i me'n demana el vistiplau. L'opinió, vaja, de com vol plantejar la narració que, evidentment, li dono. Al seu estudi torroellenc, molts focus i una tela negra mat de fons que fa servir com a truc fotogràfic per neutralitzar brillantors o elements indesitjats, però també com a marca de fàbrica en la seva fotografia: és el negre del blanc i negre des del qual emergiran els seus retrats o paisatges humans, que són el seu repte; confrontar la càmera fotogràfica a la mirada escrutadora del retratat, que sovint és un artista de l'entorn gironí empordanès per on es mou l'Eugeni amb elegància felina.

Unes fotografies vertebrades des d'un equilibri formal precís, un «menys és més» amb la voluntat fotogràfica de destil·lar qualsevol accent lumínic que pugui portar a connotar predilecció, companyonia. Rostres d'artistes conxorxats a expressar quelcom que hauríem de copsar i recordar.

Agafem, per exemple, la fotografia *Mans*, publicada al llibre d'artista *REVERSIBLE*, en la qual es veuen unes mans davant d'unes natges i en la qual les parts del cos signifiquen, però amb límits: hi ha gènere, posat, naturalitat? Són dues mans de dues persones diferents, o és una postura de descans? Què hi ha davant que no veiem, quina mena de decorat? Són unes preguntes que no acaben d'esvaire quina és la finalitat d'aquesta mirada fotogràfica i no d'una altra. La llum matisant d'esquerra a dreta o la foscuria de dreta a esquerra ens fa el volum de la geografia fotogràfica epidèrmica perquè tot el joc fotogràfic segregui exterior de pell, plecs, textures, paisatge, i ens pro-

posi una reflexió i una mirada des de l'anunci fotogràfic: què s'ha de dir, què s'ha d'extreure des de l'interior, ens ho descriu condensat, abans des dels rostres i ara des dels cossos anònims, en el pla d'una fotografia en blanc i negre.

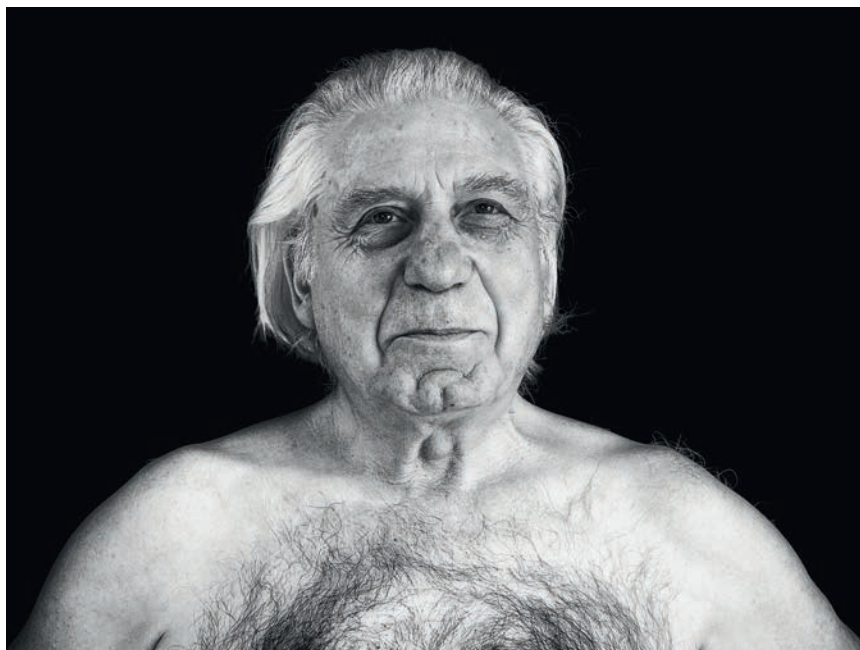
Per conèixer millor Eugeni Prieto, cal apuntar-ne alguns trets biogràfics principals, importants però no definitius: va treballar a "la Caixa", a l'oficina de Torroella, i va ser un dels centenars i centenars d'empleats jubilats a una edat en plena fortalesa física i mental. Això l'impulsa a enfortir, si és possible, les seves vel·leïtats artístiques, sigui en l'àmbit fotogràfic i en el de la gestió d'espais d'art, sigui en associacions d'artistes, com la Memé Detràs, que des de 1996 va servir per visibilitzar un seguit d'artistes (gironins en general) que, més tard, foren Quadern de Bitàcola (no puc deixar de somriure amb el Memé Detràs, que era una conya amb el nom d'una famosa galeria del carrer de Consell de Cent de Barcelona, la René Metras). Però del que potser se sent més orgullós és dels deu anys que ha col·laborat amb el Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí, pel qual va passar tota una galàxia d'artistes que Eugeni Prieto ha acomboiat i retratat amb la voluntat inequívoca de fer-los ser artistes, de donar-los protagonisme en una societat com l'actual, no gaire procliu a l'art si no és el mero turístic.

Amb la seva trajectòria en el món artístic com a curador, s'ha pogut introduir en el de les exposicions amb pausada insistència i amb l'ariet de la fotografia en blanc i negre, en què l'equilibri de la llum ressalta els accidents que la pell i la mirada indiquen en el silenci post clic màgic; llavors ja només cal la mirada de l'espectador, el retrobament amb el públic, a la sala d'exposicions o en un llibre com en el *79 ànimes d'artista en l'univers gironí*, elaborat amb la col·laboració literària de Duaita Prats, que va ser objecte d'exposició al Museu Palau Solterra de la Fundació Vila Casas de Torroella de Montgrí, on es tanca el circuit.

Un altre llibre d'autor, en format d'acordió, *REVERSIBLE*, editat a finals de 2016, amb la poetessa multidisciplinària Rosa Pous, ens permet gaudir d'un món poètic combatiu en què la paraula i els sentits s'enfronten a unes fotografies en blanc i negre més retocades, amb interferències o superposi-

>> Anna Bahí, *fotògrafa*, col·lecció de la Fundació Vila Casas, 2015. (Foto: ARXIU EUGENI PRIETO)

>> *L'artista i galerista* Jordi Rodríguez Amat, col·lecció de la Fundació Vila Casas, 2015. (Foto: ARXIU EUGENI PRIETO)

>> *L'artista* Pep Camp, col·lecció de la Fundació Vila Casas, 2015. (Foto: ARXIU EUGENI PRIETO)

>> Mans, 40 x 50 cm, del llibre Reversible, 2016. (Foto: ARXIU EUGENI PRIETO)

>> Braç, col·lecció privada, 2020. (Foto: ARXIU EUGENI PRIETO)

cions d'imatges, sovint subtilíssimes, amb poc o gens de Photoshop, que no deixa de ser una eina sofisticada, encara que no invalidant, de la fotografia, de l'art. Perquè Eugeni Prieto defuig tant com pot del programari, tot i que admet que adesiara l'usa per dominar certs grisos rebels o massa subtils; en principi, i com exposava John Berger, les fotografies gairebé sempre testimonien una elecció humana en una situació determinada, i «el vertader contingut de la fotografia és invisible, perquè no es deriva d'una relació amb la forma, sinó amb el temps». Hi ha altres aspectes del saber de Berger que probablement l'Eugeni no subscriuria de cap manera, ni jo.

Hem de confessar, tant ell com jo, que la trobada al seu taller de Torroella ens ha servit per anar a dinar en una mena de petit paradís al bell mig del poble, i recordar temps passats en

els quals vàrem col·laborar braç a braç en el ja acreditat festival d'art Inundart, a Girona, en el qual vàrem viure

>> Mans i cos, del llibre Reversible, 2016. (Foto: ARXIU EUGENI PRIETO)

plegats moments de nervis i corredisses, i també ens hi va demostrar el seu segell valorant artistes, coneixent-ne o descobrint-ne, perquè la feina desencaixada de la rutina ens excitava i feia sortir el millor de nosaltres mateixos (no sé si ens està bé dir-ho).

I mentre dinem prop del paradís, em parla de la gran joia d'haver conegut el recentment traspassat col·leccionista Antoni Vila Casas (1930-2023), que va adquirir les *79 ànimes d'artista en l'univers gironí* i coincidim que, realment, va ser un gran mecenes, un home entre milers i milers que va saber, des de la seva posició social i econòmica, extreure rèdit en el món artístic català, fos pels artistes fos pel seu ego.

I també troba un moment per parlar-me de la seva companya Belén, trucar-li a Chicago i dir-li que mentre no torni del viatge escoltarà blues de Muddy Waters. I també parlem de les nostres dèries en el món de l'art i de com voldríem que evolucionés aquest món incert on cabem, sense retops, tota mena d'intel·ligències estúpides i incontrolables presències humanes. I no parlem de cap manera del seu passat clínic recent; calia?

Ell m'ha retratat i jo l'he retratat; ell m'ha regalat un clic que sabem que només serà possible enganxar-lo a l'àlbum dels records en el qual amb el pas del temps s'esvairà o s'extraviarà o, en el millor dels casos, omplirà les lleixes d'un arxiu nuvolós en el qual les epidermis, cotnes, vestits, teguments orgànics, presos des d'un clic d'artista, se'ns mostraran grisos com els núvols de tempesta. Clic.